

**АКО ВСИЧКИ ХОРА СА ДОБРИ,
НЯМА ДА ИМА ПРОБЛЕМИ
В БЪЛГАРИЯ...**

Кураж

Списание за социални права и интеграция • Година XXIII • Брой 12 • декември • 2014 г. • Цена 0.50

АКЦЕНТ ИМАМ ДУМАТА

**ЗАХАРИНКА
СЛАВЧЕВА**
Председател
на УС на РО на
СИБ - Смолян,
председател
на ОО на СИБ -
Смолян
и член на ЦКРК

3 - 7

**Младежката доброволческа
организация «Чисти сърца» -
Смолян - в акция**

9 - 10

**Сдружение «С вяра в доброто»
от Горна Оряховица
набира скорост**

18 - 19

**Благотворителен базар
в Търговище по инициатива
на Мариела Петкова**

24

**Музиканти с дарение
за деца с увреждания**

33 - 34

Акцент

АКО ВСИЧКИ ХОРА СА ДОБРИ,
НЯМА ДА ИМА ПРОБЛЕМИ В БЪЛГАРИЯ... 3 - 7

Спечелихме добри приятели - Невена Делчева 8 - 9

ДОБРИТЕ ВЕСТИ ИДВАТ С КУРАЖ

Дописки от Ямбол, Ловеч, Чепеларе, Смолян, Тутракан, Хитрино,
Ивайловград и Поморие за интересни събития и екскурзии 10 - 17

ДОБРОТО В НАШИЯ ЖИВОТ

Сдружение «С вяра в доброто» набира скорост – Соня Симеонова 18 - 19

Случи се нещо хубаво – Йотка Вълева 20

Гостува ни фондация «Светът на Мария» – Мария Михайлова 21 - 23

Надежда за болно дете - Екатерина Христова 24

Музиканти с дарение за деца с увреждания - Весела Тодорова 25

В ИМЕТО НА ЧОВЕКА

Дневен център или едно малко стопанство - Мария Михайлова 26 - 28

Юбилей в Звъничево - Нена Биволарска 29

Нови защитени жилища - Соня Симеонова 30

Частна агенция за социални услуги - Екатерина Христова 30

Новини от Монтана - Иван Димитров 31 - 33

Запазени места - Миглена Танчева-Настева 33 - 35

Ям хляб и шума... - Нена Биволарска 35

Забавно

През 2015-та хората ще усетят полъха на щастието 36 - 38

Кръстословица - Иван Манчев 39

**На 14 - 15 декември 1989 г. в София се
провежда Учредителен конгрес
на Съюза на инвалидите
в България**

ЧЕСТИТА ЗРЯЛОСТ, СИБ!

ИМАМ ДУМАТА

**ЗАХАРИНКА
СЛАВЧЕВА****Председател на
УС на РО на СИБ -
Смолян,
Председател на
ОО на СИБ -
Смолян
и член на ЦКРК**

**АКО
ВСИЧКИ
ХОРА
СА ДОБРИ,
НЯМА
ДА ИМА
ПРОБЛЕМИ
В БЪЛГАРИЯ...**

Регионалната организация на СИБ в Смолянска област има 1231 членове в 6 основни организации - в Смолян, Чепеларе, Девин, Неделино, Баните и Старцево, както и 11 дружества в Мадан, Петково, Момчиловци, Арда, Доспат, Загражден, Давидково, Борино, Триград и Павелско. От 2012 г. в Смолян функционира и младежко сдружение „Заедно към бъдещето“ - колективен член към РО Смолян. Регионалната структура на СИБ е водеща в Смолян сред неправителствените организации, грижеща се за хората с увреждания.

- Госпожо Славчева, когато се каже Съюз на инвалидите, веднага се долавя, че става въпрос за проблеми. А при вас не е така. Защо? Изглеждате ведри.

- Нямаме проблеми, защото ние не създаваме проблеми никому. Гледаме всеки проблем да решим заедно, работим в организацията екипно. Заедно сме с регионалния координатор на СИБ Петя Николова, тя ни помага, доволни сме. Въпреки че сме хора с увреждания, ние сме абсолютно като всички други, равни, интелигентни и възпитани, не се караме. Имаме хора с висше образование

и със средно, и без образование, но не можеш да ги различиш, всеки се старее, заедно действаме. Никъде не създаваме проблеми – ни в обществото, ни в институциите и сме винаги добре приети навсякъде.

Нашият съюз е създаден за това - да помагаме на хората с увреждания. Когато някой има проблем, ние не губим време в празни приказки, а гледаме да го решим. И наистина го правим. Не сме усложнили никаква ситуация, а се опитваме да я разрешаваме съвместно с институциите, от които зависи проблемът – Агенцията за социално подпомагане и Агенцията за

ИМАМ ДУМАТА

закрила на детето, общините по места, Областната администрация, синдикатите, фирми и организации. Помагат ни, щедри са.

- Ако се създаде напрежение у ваши членове, какво правите?

- Правим всичко възможно напрежението да изчезне. Разговаряме, обясняваме, че ако не днес, утре или вдругиден проблемът ще се реши. И човек е готов да приеме това и да изчака.

- Ставала съм свидетел, когато нещо подарявате на ваши членове, те да капризничат, не са доволни...Как се чувствате в такъв момент?

- Мъчно ми е, питам се защо не го харесаха, но не им се сърдим. При тях може би пречи заболяването. При нас всичко става трудно, трудничко се работи, защото всичко е свързано с хора. Добре, че институциите ни помагат. От три години, например, община Смолян ни зарежда колата с бензин безплатно. Това за нас е много важно, защото, когато получим дарение от „Нестле България“ АД и трябва да го вземем от Пловдив, например, преди беше много трудно, чудехме се откъде да намерим средства за транспорта...

- Колко струва на общината зареждането с горива на вашата кола?

- Миналата година за 300 лева сме получили гориво. Общината

АКО ВСИЧКИ ХОРА СА ДОБРИ...

ни плати и винетката, плати на колата и застраховката, която е доста пари, а ние нямаме откъде. Имаме средства само от членския внос, които ползваме най-вече за екстрени случаи. Да идем на починал човек, да купим ваза с цветя, да направим другарска жалейка. Миналата година починаха над 40 наши членове, всички сме ги изпратили както подобава. Посещаваме наши членове, настанени в социалните домове в селата Фатово, Петково и Ровино. А с помощ на дарители организираме общите тържества, празниците за децата.

- Какъв трябва да е човек, та с готовност да работи с инвалидизирани граждани?

- Милостив. С болка приемаме всичко, което се случва при нас. Посред нощ някой да ми се обади и да каже, че се е случило нещо, че е в болницата, че трябва някъде да се отиде, аз ставам и тръгвам. Отивам да нося лекарства, вода, храна...Човекът е дошъл от селата, неговите близки не могат да дойдат. Отивам аз, защото съм в Смолян. После със сълзи на очи ми благодарят. Мисля си, че трябва да бъдем добри, да правим добро, то се връща. Ако всички хора са ▶

► добри, няма да имаме проблеми, не само ние, а и в цяла България.

- Дали това, че Вие сте майка на дете с увреждания, Ви е направило толкова състрадателна и отзивчива? Това е пример за хората.

- Аз по рождение съм такава, така съм научена от родителите – да правя добро и цял живот се старая. Който е поискал помощ, гледам да я дам. Спомням си като дете, била съм, да речем, на 13 години, имахме близък болен, но не можеха да си го върнат въщи след болница, поради това, че линейката трябваше да мине през двора на казармата, там беше изключено да се мине. На моя съученичка баща ѝ беше командир, той разреши. Болният каза на жена си: „На това дете не знам какво да дадем, освен да се помолим да е здраво.“ Когато се появи моето дете със заболяване, за мен животът се обърна наопаки. Станах съвсем друг човек. Никой, който не е преживял, не знае какво значи да имаш болен човек, особено дете. Детето не може да се замени с нищо. Съгласен си всичко с тебе да стане, но не и с него. И се зарекох – докато съм жива и мога, ще помагам.

- Току-що казахте, че животът Ви се е преобърнал наопаки след раждане на болно дете - първият син. В какъв смисъл?

- Станах още по-милостива, по-добра и търпелива. Когато стане нещо подобно въщи, особено с

дете, ти си готов всичко да направиш. Когато се пенсионирах, мислех, че ще си почивам, чувствах се поизморена. Гледала съм възрастни хора, седем гроба от нашата къща имаме... Но бях се зарекла да помагам... И поех инвалидите. Искрено да си кажа, откакто почнах в Съюза на инвалидите, сякаш оздравях. Преди това никак не бях добре - базедова болест, диабет... Сега не се чувствам нито уморена, нито болна. Като дойда тук, в офиса, денят ми минава, сякаш съм дошла преди един час. Постоянно идват хора с нужда, понякога и за своите близки питат. Аз, ако ви кажа колко пъти ходя до общината, социалното, пенсионното, съда, за да върша работа на нашите хора, защото ми е жал, съжалявам ги. За да дойдат те от селата до Смолян, трябва да дадат сума пари за пътни, а и няма удобен транспорт отвсякъде. За голямо съжаление в нашия регион няма железница и не можем да ползваме безплатно пътуване. Казват, по наредба имате 9 лева месечно за пътни, но не мисля, че това са пари... Знаете ли какво е човек с онкологична болест постоянно да ходи до Пловдив и обратно на химиотерапия, на прегледи, на кръвопреливания? Това изисква много средства, а хората ги нямат, безработицата ни умори, особено нас, хората с увреждания. Дори този с ТЕЛК- решение, който има право да работи, не може да си намери работа. Ей го нашият Тошко тук, от две години три е безработен. И всеки ден идва момчето ►

► да помага на мен, без да взема една стотинка - и той като мене е доброволец. Чак ми е жал, защото той никога не е казал думата „не“. Тази дума не съществува в нашата работа. Посред нощ да го извикам нещо да направи, той веднага ще дойде. С едната ръка прави всичко и на компютъра работи. Когато разтоварваме, все едно, че е здрав, с две ръце, мъкне двойни чували, двойни касетки. Много съм благодарна на това, че имаме много хора, които ни помагат – и партньори, и дарители. На първо място е общината, много ни помага, на второ място – всички дарители, които за празници самите те се обаждат, аз не ги търся – фирми, институции, частни лица. Компанията „Нестле България“ АД е най-големият ни дарител. Ротари клуб в Смолян - също, всяка година за Първи юни водят наши деца на представление, а после на ресторант. Приятелите ни са също много важни, по всяко време можеш да поискаш и те да се отзоват и освен това - децата от „Чисти сърца“. Аз като съм с тези деца, за мен животът е друг.

- Вие и друг път сте казвали, че когато сте с тези деца, имате чувството, че сте част от нещо, което никога няма да свърши...

- Тия деца на мен ми дават сила, затуй, че те са готови да помогнат не само на мен, но и на тия, дето са около мен. Те са готови да дарят дрешката от гърба си, да дадат играчките си на нашите деца, за което им благодарят. Тези деца са

АКО ВСИЧКИ ХОРА СА ДОБРИ...

изключения. Аз като ги видя, все едно виждам моя внук. Толкова ги обичам и толкова са ми мили, все едно сме едно семейство. Винаги съм готова да тръгна с тях, дори да има толкова много работа. Срещнем ли се с председателката на доброволците от „Чисти сърца“ Невито, тя все пита: „Искаш ли, лелю Славчева, с нещо да ти помогнем?“ Има деца, които се подиграват с болните, а тези от „Чисти сърца“ ги милват, готови са веднага да им помогнат, да им подадат ръка. Никога няма да забравя, когато подарявах гривничките на наш празник, всички скачаха, радваха са, че заедно си играят и пеят. А за общия излет на Смолянските езера майките казаха: „Ние пораснахме повече, ние проумяхме повече, нашите деца се промениха. Този ден за тях беше един месец радост вкъщи.“ И, ако говоря за Младежкия православен център „Чисти сърца“ към катедралния храм „Св. Висарион Смоленски“, то е защото не са големи хора - да печелят и да имат средства да даряват, а защото са деца и въпреки това умеят да помагат, радват се, когато сме заедно, организират благотворителни акции за нас. С тяхна помощ водихме майките на деца-инвалиди на море в Гърция, подариха телевизор на отделени-

- ето по хемодиализа. Донесоха в офиса ни много играчки. Жестът е по-важен. Играчките са разкошни, подреждам ги на дивана, който дойде и си хареса нещо, да си вземе. Освен „Чисти сърца“ и БЧК е също отворен към нас и нашите деца, винаги помагат, когато имаме нужда. Младежите-червенокръстци се включват в нашите празници. За каквото сме

помолили БЧК, сме го имали. Искрено благодарим. Радвам се, че има добри хора на земята. Не ти да кажеш, че си добър, а хората да го кажат.

- Изглежда е много важно да се работи с уважение към хората, с доброта и благодарност...

- Нека дойде някой да каже, че съм направила някому лошо. На тези, които ми правят лошо, аз им правя добро. Защото не виждам смисъл да се отвръща с лошо. Ако му отвърнеш с добро, той ще се замисли... Освен това, много е важно истината да се казва в очите, тогава човек разбира. А не да го смачкаш. Ако един човек издигнеш, а не го стъпчеш, той ще помни и някому ще направи същото. Ние всички сме хора под едно слънце. И трябва да си останем такива, да си помагаме. Аз искрено искам да благодаря и на нашия Съюз на инвалидите в България, на председателя ни Красимир Коцев и всички, които са около него.

- Защо?

- Защото те винаги са готови да са с нас, до нас и да помогнат. Рядко има такива хора. Моралната подкрепа на днешното сложно време е много важна. Парите не са най-важното – днес ги имаш, утре не. Важни са добрите ни човешки отношения, желанието да си помагаме. Добрият човек не остарява, защото няма време за това. ■

**Интервюто взе
Росица ПРИМОВСКА**

Спечелихме си добри приятели

Невена ДЕЛЧЕВА,
Председател на
Младежката доброволческа
организация «Чисти сърца»

Когато създадохме доброволческата ни организация на Въведение Бородично през 2010 г., мислехме, че ние ще помагаме на хората, но не бяхме очаквали, че и на нас също ще помагат.

Това обаче се случи с децата от организацията на СИБ в Смолян. Те бяха и продължават да бъдат част от „Чисти сърца“, да ни подкрепят, да ни дават надежда и добри емоции. Заедно с тях правим събирания за игри и забавления, а и за големи житейски уроци. Тези малки и добри сладури показват колко са умни, трудолюбиви, весели, щастливи, оптимистични и толерантни, въпреки всички трудности, които е поставила пред тях съдбата.

Срещата ни с тях за първи път беше месец след като създадохме доброволческата ни организация и решихме заедно да празнуваме Коледа. Запознахме се с председателката на организацията Захаринка Славчева, която много ни допадна по дух и доброта. Тя ни разказа колко изключителни са децата с увреждания и ние веднага поискахме да се срещнем с тях и да си помагаме взаимно. Още на първата среща с мъниците ние бяхме ентузиазирани, изпълнение с щастие и желание за работа и живот. Направихме няколко празника заедно, няколко благотворителни акции за тях, осигурихме пътуване до Бяло море в Гърция на

Среща за сътрудничеството ни в офиса на СИБ в Смолян - участват от страна на «Чисти сърца» Председателката на доброволците Невена Делчева, Бетина Терзиева и Руска Гергова.

- майки от организацията, за да си отдушнат поне за малко от специфичните денонощни грижи за децата си. Събрали сме благотворителни средства и за второ пътуване. Участваме заедно в творчески ателиета, ходим заедно на Смолянските езера, за да играем и да се веселим.

На първия ни общ празник на Смолянските езера много приятно ни изненада това, че децата се включиха в пиеската от хартиени кукли, която бяхме подготвили за тях. Включиха се равностойно и във всички други игри. Мога спокойно да кажа от името на всички доброволци от "Чисти сърца", че тези моменти с

Заедно празнуваме 3 март и Баба Марта

нашите малки приятели от СИБ ще са завинаги в нашите сърца, те ни научиха на много, а надяваме се и ние сме ги научили на нещо. Но едно е сигурно - всеки от нас си спечели много спомени и много добри приятели! ■

Цяла година говорим за успехите, за проблемите и перспективите на СИБ в рубриката, посветена на 25-годишнината на нашата организация. Защото тя е повод не толкова за празнуване, а за още по-сериозна работа въдъдеще. И ненапразно приключваме поредицата в юбилейния месец - защото най-значимото, което СИБ има, са доброволните сътрудници, работещи за каузата. А тя е свързана преди всичко с голямото човешко отношение към хората с увреждания, с голямата отговорност пред организацията, със следата, която те ще оставят след себе си със своя предан и безплатен труд. Затова сега, в месеца на юбилея и на очакваните Коледни добрини, ви срещаме с един изключителен човек, който ни дава именно такъв пример. Ако избраните да ръководят регионални или общински организации и дружества са толкова отдадени на каузата, нямаше да има друга общност като нашата! Отдадеността обаче е трудна орис и не всеки се осмелява да я приеме, ако не се е родил с това качество...Завършваме тази поредица, но нека да я препрочитаме, да помним какво сме посочили като необходимост за въдъдеще и да се стремим първо ние да го постигнем.

Тогава ще заслужим правото да си кажем и

ЧЕСТИТА ЗРЯЛОСТ, СИБ!

Кръстина АТАНАСОВА

ЯМБОЛ

РАЛИ «МАЙСТОРСКО КОРМУВАНЕ»

Общинска организация на инвалидите - Ямбол за пореден път проведе рали «Майсторско кормуване». Тази година поводът беше 25 години от учредяването на Съюза на инвалидите в България.

В ралито участваха общо 15 екипажа от Ямбол. Денят беше топъл, слънчев същинско циганско лято. Настроението беше ведро, участниците - уверени в силите си и готови за победа. Най-младият участник беше Ивелина Димитрова, а най-възрастният - Стоян Георгиев от Ямбол.

Журито с председател Климент Костов и членовете: Румен Иванов и Даниел Иванов от учебна школа "Торнадо" реално отсъдиха участието на екипажите. А те бяха разделени на три групи - за коли с приспособление за инвалиди със засегнати крайници, за коли без приспособления - мъже и за коли без приспособления - жени. Бяха отличени и наградени следните участници:

Коли с приспособления:

1-во място - Тодор Колев - Ямбол; 2-ро място - Павел Върбанов - Ямбол; 3-то място - Димитър Великов - Ямбол

Коли без приспособления - мъже:

1-во място - Ангел Иванов - Ямбол; 2-ро място - Пенко Русев - Ямбол; 3-то място - Желязко Янакиев - Ямбол

Коли без приспособления - жени:

1-во място - Мария Димитрова - Ямбол; 2-ро място - Кръстина Атанасова - Ямбол; 3-то място - Пенка Илиева - Ямбол

Наградени бяха и най-младият и най-възрастният участник. Останалите екипажи получиха сувенири. За всички имаше тържествен обяд, на който се видяха стари приятели и заедно се повеселиха. По време на обяда Пенка Монева - член на КРК на ООИ - Ямбол прочете стих, който беше написала на полигона. ■

ЛОВЕЧ

Марияна ДОНЧЕВА

Децата от Ресурсния център с инициатива срещу затлъстяването

Възпитаниците на Ресурсния център в Ловеч организираха полезно и забавно обучение, в което се включиха и техни приятели от Помощно училище „В. Левски“ и СОУ „Св. Климент Охридски“ в Ловеч. Специалистите от Регионалната здравна инспекция помогна-

лението си получиха специални награди и грамоти. Детското «обучение» продължи с подбрани гатанки, които обаче не успяха да затруднят присъстващите. Педагозите и здравните експерти ги запознаха с пирамидата на здравословното хранене и полезните неща за тяхното хранене. След това в игрите по темата децата показаха, че знаят кои са полезните и вредните храни. И отново получиха награди и грамоти.

В Детския отдел на библиотеката пък бе подредена изложба с творби на децата по темата. Възпи-

ха пък децата да научат кои са полезните храни и как да се хранят, за да не бъдат с наднормено тегло. Както обикновено, любезен домакин на инициативата беше Регионална библиотека „Проф. Беню Цонев“. Поводът беше Националната седмица за борба срещу затлъстяването, която се провежда в началото на ноември.

Най-интересна за всички бе пиеската «Палачинки, повече от тринки». Артистите Павла и Влади блестящо изпълниха ролите на Мечо и Катеричката, за да покажат как децата трябва да изяждат всичката си храна. За изпъ-

таниците на Ресурсния център получиха похвали за доброто си представяне.

Екипът на Ресурсния център планира да се представи пиесата в детски градини, в които се подпомагат деца в «Седмичата на приказките» през декември 2015 г. по повод празника на образователното заведение. ■

ЧЕПЕЛАРЕ

Милена МЕРКОВА

**На 13 септември бе
проведено мащабно
състезание по планинско
бягане, ретро крос с кънтри-
колхозене**

«Чепеларски Търкала 2014»

**То бе посветено на 50-годишнината
от обявяването на Чепеларе за град**

Общинска организация на СИБ беше поканени да участва в събитието. Почти всички колеги, които поканихме, откликнаха на идеята да станем част от състезанието. А самото състезание нямаше за цел да сравнява физическите и психическите ни качества, а да се покаже на хората с проблеми, че и те могат. А «Заедно можем повече» - което е и нашето разбиране, стига и обществото да ни приема

такива, каквито сме. Отворени сме към подобен род събития и ще се радваме, ако и в бъдеще бъдем част от тях. Всички, които се събрахме на този прекрасен слънчев ден, отправяме благодарност и към нашия прекрасен човек и колега

Кирил Кондакчиев, който показва на малчуганите как се изработват различните видове гривнички от ластиици, а те го слушаха в захлас и интерес. Той ги зарадва като им подари по една от тях. На масичка в отделен кът колежката от с.Забърдо Севда Пеева демонстрира уменията си в изработването на кошници, вази и моливници от шишарки, които се харесаха на съгражданите и гостите на града ни. А самодейци от клуба се отблагодариха на община Чепеларе с китка родопски песни затова, че общината винаги се е отнасяла с

уважение и внимание към нас и винаги ни е подкрепяла. ■

ОБУЧЕНИЕ НА ДОБРОВОЛНИ СЪТРУДНИЦИ

Регионална Организация на СИБ - Смолян проведе обучение и консултации на доброволните сътрудници от региона - председатели на дружества и на основни организации. Обучението се проведе в Хисар от 24 до 26 ноември 2014 г. по теми, свързани

с водене на документацията на СИБ. Споделени бяха добри и успешни практики с колегите от РО на СИБ - Стара Загора. Обучението по традиция завърши с другарска среща и вечеря. ■

ТУТРАКАН

Анастасия ЯКОВА

ЕКСКАУРЗИЯ ПРЕЗ НАМРЪЩЕНИЯ НОЕМВРИ

Ноември, месецът, който ни разваля настроението с мъглите си и облачно време, не попречи на желанието на 30 души от Дома за стари хора да разгледат историческия обект Свещари близо до Исперих. Тази идея се осъществи от директора на ДСХ – Тутракан Д. Барбучанова и административния екип. Транспортът е подарък на възрастните хора от местния екип на ГЕРБ.

Хубавият асфалтиран път минава през красивия богат на флора и фауна известен резерват Ирихисар. Този интересен път доведе групата до Историческите могили на тракийското племе хети. Могилите са над 100, но разкопани са само няколко. Скоро бе разкрита нова гробница, където известната професор Гергова намери уникална златна маска. Разходката продължи към другата светиня на алианската религия – Демир баба. В тази местност алианите правят своите курбани и отбелязват празниците си като събират поклонници от цяла България. Има чешма с чиста изворна вода. Там сега се разкриват разкопки на тракийско светилище. Уникалната гледка към тюрбето привлича посетители от

различни религии. По каменния извит път всички връзват парцалчета и ленти за здраве на клоните на надвесената гора. И макар че стръмнината бе трудна, повечето от туристите стигнаха до тюрбето, поклониха се пред 3-метро-

вия каменен ковчег на Демир баба /баща/, който е лекувал много хора от различни религии.

Разходката продължи в близкия град Исперих. Там хората се снимаха на площада, където се извисява величественият паметник на основателя на българската държава хан Аспарух и монумент от скулптурни образи. Ако тръгнете по този маршрут, не пропускайте да се отбиете в с. Малък Поровец. До паметника на Таньо войвода се намира уникалната къща на местния дърворезбар Марин Кръстев. Този шедьовър на изкуството все още няма необходимата известност, но удивява с фантазия и изключителен талант на майстора.

Екскурзиантите се прибраха, заредени от удовлетворения и желанието за среща с други предизвикателства.

ХИТРИНО Салим САЛИХ

Посетихме исторически места в Русе и Разград

Група от 50 души, членове на ОО на СИБ в с. Хитрино, организира екскурзия до исторически места в Русе и областта и в Разград. Посетени бяха манастир „Св.Димитрий Басарбовски“ - един-

ственият действащ скален манастир в България, Регионалният исторически музей и новият музей на екологията, който е първият в България, Къщата-музей на баба Тонка, до нея - и Къщата-музей на Захари Стоянов и Националният музей на транспорта и съобщенията в Русе, създаден по-случай 100 години от навлизането на ж.п.транспорта в България през 1966 г. Навръщане групата посети и Регионалния исторически музей „Абритус“ в Разград. ■

ИВАЙЛОВГРАД

Иван ИВАНОВ

Незабравям ден, слънчев и празничен

Организацията на СИБ в Ивайловград организира едnodневна екскурзия до Маджарово –заобиколеното с много скали миньорско градче. В центъра ни посрещнаха приятели, колеги по съдба - с хляб и мед. Разменихме си подаръци и цветя и после седнахме на чаша кафе в местно заведение. След това започна и нашата обиколка – най-напред в защитения природен център „Източни Родопи“. Екскурзоводката ни разказа за белоглавия, египетския, черния и брадатия лешояд, които гнездят по скалите, имаме възможност да наблюдаваме с телескоп и бинокли полета на птиците и техните гнезда по Кован кая, Патронка, Гюргена, Момина скала и Черната скала. Рзагледахме и Тракийския мемориал, където порез 1913-14 г. четите на воеводите Руси Славов и Димитър Маджаров водят бой с башибозуците, защитавайки бягащите българи от Източна Тракия и Мала Азия. На това място ежегодно се провежда Тракийския събор.

▶ Незабравим ден ...

Заедно с колегите от Маджарово похапнахме в ресторанта, изпихме по чаша ивайловградско вино и започнахме фолклорните изпълнения.

Панаица Славова от с. Свирачи изпя четири стари народни песни, а после всички заедно с жените от Маджарово запяхме старите градски песни от този край. Завъртяхме и кръшни хора. Направихме си и общи снимки от срещата, която не беше първа – защото групата от Маджарово ни гостува през април. Навръщане посетихме селска ферма в с. Горно поле, частния исторически музей на Христо Чолаков в с. Бориславци, в който има отдел за предмети, донесени от малоазийските българи, за традиционни инструменти и сечива, необходими в земеделието, продукти на занаятчийството – неща, които по-младите не са виждали. Наред с тях има и предмети от близкото минало, също вече позабравени. Има и много снимки за страданията на българите през 1913-14 г. Съхранени са и стари книги, икони, библии и др., донесени от изселниците. Интересни са оригиналните носии и различни предмети от бита на тракийците. В отдела „Миньорска слава“ са изложени портрети на герои на труда от мина Маджарово, също и стотици късове от рудни и нерудни изкопавки, скъпоценни камъни и украшения, направени от тях. Някои експонати са донесени от Южна Африка и Чили. Тук видяхме и оръдията на миньорския труд. ■

ПОМОРИЕ

Желязка ДИМИТРОВА

ПОЛЕТ В КОСМОСА

Общинската Организация на СИБ „Елпида“- Поморие на 20 и 21 октомври 2014 год. организира пътуващ семинар за обмяна на опит до Девня. Първата спирка бе в Международния детски санаторно-оздравителен комплекс „Камчия“, в който по социални програми на правителството на Русия безплатно възстановяват здравето си многодетни и вдовици от войната, пенсионери и други целеви групи от Москва. Пред учебно-възпитателния център „Юрий Гагарин“ бяхме посрещнати от Г-н Красимир Стоянов, космонавт-изследовател, ръководител на Авиокосмическия център с Планетариум. Интересна и увлекателна бе беседата за авиацията и космонавтиката. За 10 минути с интерактивния аналог на спускаемия апарат на транспортния космически кораб „Съюз-ТМА“ въображаемо всеки полетя в Космоса. ▶

- В Планетариума за миг се пренесохме в звездното пространство. Невероятно бе усещането за безтегловност.

В „Дневния център за възрастни хора с увреждания“- Девния членовете на дружеството на инвалидите гостоприемно ни очакваха. Председателят на дружеството и екипът на ДЦХУ споделиха своя опит. Разменени бяха ръчно изработени сувенири. Домакините ни показаха Музея на мозайките - едни от най-добрите образци на римското мозаечно изкуство от края на III - началото на IV век. По пътя за Балчик спряхме на природния феномен „Побитите камъни“.

Втория ден от пътуващия семинар посветихме на красотите в Ботаническата градина и Двореца Балчик. В следобедния слънчев

октомврийски ден посетихме Варна. Свещичка за здраве запалихме в красивата Катедрала, като си пожелахме отново въображаемо да «полетим» в Космоса. ■

Върнете се в годините назад и преценете кога в изданието на СИБ е имало толкова много дописници от организации и дружества от цялата страна! Може би защото преди не е имало толкова много вълнуващи пътешествия, празници, фестивали и всякакви други развлекателни инициативи, които разнообразяват живота на хората с увреждания, карат ги да се чувстват равностойни граждани! Може би защото преди не е имало и такава отзивчивост от страна на местните власти, които правилно разчетоха призивите на СИБ за партньорство с нашите структури, а нашите структури правилно разбраха поръката да бъдат коректив и сътрудник в решаването на всекидневните проблеми на хората с увреждания в общините. Може би и защото доброволните сътрудници преминаха през множество обучения в реализираните проекти във всички области на страната и станаха по-самоуверени, по-креативни. И може би защото КУРАЖ повече отвсякога е и ще бъде трибуна на добрата вест и това е неговата запазена марка.

Всичко това ни дава право да кажем

ЧЕСТИТА ЗРЯЛОСТ, СИБ!

СДРУЖЕНИЕ «С ВЯРА В ДОБРОТО» НАБИРА СКОРОСТ

Соня СИМЕОНОВА

Младежите от сдружение "С вяра в доброто" в Горна Оряховица продължават благотворителните си кампании и дейности, свързани с помощ на хора в неравностойно положение и социално слаби. Сдружението за кратко време успя да помогне на стотици, изпаднали в беда. "Правим добро, без да чакаме отплата" – с тия думи започна разказа си председателят на сдружението Лъчезар Любенов. С удовлетворение от свършената работа той разказва за някои от своите акции. Наскоро младежите от Горна Оряховица платили 700 лв. сметки за ток на тежко болната К.Б., която страда от множествена склероза. Повече от половин година тя живее на тъмно, тъй като с мизерната инвалидна пенсия не може да покрие сметките си, а голяма част от парите отиват за лекарства и консумативи. Страдащата, която е изоставена от роднините си, става все по-зле, а за нея се грижи друга жена, останала без дом. Жената изпратила трогателно писмо до младежите, в което моела за помощ. В него тя обяснила, че има нужда от ново спално бельо, тъй като нейното вече е похабено от раните, които е получила след залежаване при лечение в болницата.

Младежите от Г.Оряховица не за пръв път помагат на страдащата жена. Преди време те ѝ помогнали да се премести в друг апартамент, който обаче бил празен. Жената трябвало да спи в инвалидната си количка или на тясно канапе, останало в жилището. ►

- Момчетата отправили апел в групата си в социалната мрежа и добри хора откликнали веднага. Младо семейство от Долна Оряховица докарало спалня и до късно през нощта младежите сглобявали леглото. От дарители обзавели целия апартамент. К. има и компютър, който е единствената ѝ връзка със света.

Случаят с помощта за К. не е първият подобен, с който се сблъскват доброволците от сдружение „С вяра в доброто“ за по-малко от година. През 2013 г. те изплатиха дълговете за ток на бивш национал по волейбол, на който пенсията е била запорирана заради задължения. Мъжът, който живееше на тъмно, също е в инвалидна количка, тъй като е болен от множествена склероза. „Оттогава с Тодор Велинов сме големи приятели, посещаваме го редовно, грижим се за него, носим му топли закуски, осигуряваме му дърва за огрев, извеждаме го на разходка, защото и той е изоставен от близките си,“ сподели Лъчезар Любенов.

С благотворителна изложба на картини бяха набрани средства и предоставени за лечението на дете с очни проблеми. „Горди сме, че помогнахме за пореден път,“ допълни председателят на сдружението, получило наскоро приза „Достойните българи“. Това са само част от случаите, в които момчетата са се отзовали.

Лъчезар разказва, че идеята да помагат на хората съществува много отдавна. Преди да се съберат като организация всеки от членовете се е занимавал с някакъв вид благотворителност поотделно или с други хора. От няколко години сдружението и неговите съмишленици извършвали акции за подпомагане на бедни и социално слаби. За кратко време събрали пари чрез социалната мрежа и дарили 50 пакета с храна, всеки на стойност 10 лв., на самотни майки с деца, на социално слаби и хора в неравностойно положение. Благодарността, която срещнали от тях и блясъкът в очите им, дали сили на младежите да продължат в тази посока. За кратък период от време сдружението осъществило много инициативи, което им донесло още по-глямо желание да помагат и да бъдат истински добри. ■

Благодарност

Гена Тодорова

Нямам думи, с които да изкажа голямата си благодарност за оказаната ми помощ за лечение и лекарства! Пострадахме от наводнението в Мизия и похарчихме много пари за възстановяване на жилището, а за лечение не останаха...Още веднъж – безкрайно много благодаря!

СЛУЧИ СЕ НЕЩО ХУБАВО...

Йотка ВЪЛЕВА

Случи се нещо хубаво в ОО на СИБ – Велико Търново, което не се беше случвало досега. На 03.11.2014 година г-жа Цана Попхристова - член на на-

шата организация - навърши 100 години. По случай юбилея УС на ОО на СИБ – Велико Търново посети дома на юбилярката и ѝ поднесе голяма кошница с плодове и цветя, аранжирани чудесно, както и поздравителен адрес. Заедно с нас беше и кметът на Община Велико Търново инж. Даниел Панов, който поднесе торта. Тържеството беше много интересно, имаше почерпка, много пожелания, а самата рожденичка беше много щастлива заедно с гостите си. ■

ГОСТУВА НИ ФОНДАЦИЯ "СВЕТЪТ НА МАРИЯ"

Годината е 2012-а. Родителите на Мария, млада жена с интелектуални затруднения, в старанието си да намерят място, където дъщеря им да се чувства добре, след дълго обмисляне решават да създадат фондация – за нея и в подкрепа на други хора като нея. Наричат я "Светът на Мария". Мисията на Фондацията е да подобри качеството на живот на хората с интелектуални затруднения и семействата им, да подпомага личностната им реализация чрез осигуряване на достъп до качествени услуги, развиващо обучение и подходяща трудова заетост.

Мария МИХАЙЛОВА

През лятото на 2013 г. Фондация "Светът на Мария" отбелязва първия си рожден ден.

Той съвпадна с откриването на Дневен център за трудови занимания за хора с интелектуални затруднения „Светове“, проект на Фондацията, и с откриването на "Защитеното кафене" към Центъра, в което всеки може да пийне чаша ароматно кафе и домашно приготвена оранжада, да хапне вкусотийка, ръчно направена в кухнята на центъра.

Сервират клиентите от Центъра - хората с интелектуални затруднения, открили удоволствието от едно ново за тях занимание.

- *Защо клиенти?* – попитах Райна Соколова, ръководител на Дневния център.

- *Защото ние, като служители, очакваме хората да изискват от нас висока услуга. Всеки ден сме с тях, казваме им как са се справили, а те споделят вълненията си. За нас е важно отношението помежду ни, на какво сме успели да ги научим, какви са ангажиментите, които сме поели. Затова те са клиенти, а клиентът е в правото си да изисква, да прави рекламации.*

Целта на екипа специалисти е обществеността да погледне на клиентите им с друг поглед. За една година от създаването на "Светът на Мария" почти нищо не се е променило в отношението към хората с интелектуални затруднения. Единственото е, че живеещите на улич-

► ГОСТУВА НИ ФОНДАЦИЯ ...

ката, където се помещава Центърът, вече не ги гледат като страшни, а като хора със своите ангажименти, които просто си вършат работата...

- Гордеем се с всичко постигнато – допълва Соколова. - Гордеем се с 21 доброволци във Фондацията, 9 от които работят пряко с хората с интелектуални затруднения.

Мария - на чието име е фондацията - е жената с бялата блуза...

Имахме и 11 стажанти от различни специалности. Но трябва да научим клиентите си на самостоятелност. Показахме им, че да си самостоятелен не е лошо. Убедихме и родителите им в това.

Клиентите с лека до умерена степен на интелектуални затруднения са 18, 11 от тях вече сами се движат от вкъщи до Центъра и обратно. Първият клиент е Мария. Помагала е, иска да покаже какви са хората с интелектуални затруднения, че не са с психични заболявания, че това е състояние, а не заболяване. След Мария идват Виктор, Ради, Боряна... Надето е отскоро. А Илияна е прекрасно момиче, което е имало подкрепата и на семейството си, и на специалистите. Резултатът – успешно взета матура за средно образование.

- При Илияна много умения са изградени, работи сама. Ролята ни от тук насетне е да има перспектива, да си намери сигурна работа, да прави това, което харесва, да обогати социалния си и културен живот. Илияна е обучител на други хора – това, което прави добре, показва на останалите. Клиентите ни си контактуват по много фин начин. На моменти не успяваме да достигнем до душата на някой, но те помежду си го правят леко и фино.

ДЕЙНОСТИТЕ В ЦЕНТЪРА

Специалисти помагат на младите хора с интелектуални затруднения да придобият социални умения, да разказват за себе си, да комуникират, да водят разговор, да могат да се изразяват, което е било трудно за повечето от тях. Придобиват битови умения, самостоятелно да почистват, да готвят, да се грижат за себе си вкъщи, защото вече са над 18 г.

Клиентите се учат да усвояват и трудови умения – идване навреме, редуване на труд и почивка, изпълняване на едни и същи дейности. В професионалната кухня, под ръководството на майстор-готвач, усвояват умения за приготвяне на ястия. Арт-ателието е за тези, които обичат ►

- да изработват ръчно предмети и да проявят творческо въображение, подкрепяни от професионалист. А в ателието за производство на ръчни ароматни свещи и сапуни се учат на постоянство, на умения да съчетават цветовете, формите и ароматите.

ЗАБАВНИ МОМЕНТИ

Обличат тениски, не да са еднакви, а да се предпазят да не изцапат дрехите си. При възможност се забавляват, участват в различни каузи. Подкрепят хора, които имат проблеми, правят с тях ателиета, посрещат рождени дни, организират балове... - различни приятните мигове. Но най-важното е приятелското отношение между всички в екипа – специалисти и потребители.

- *Мъничко сме променили мисленето на обществеността към хората с интелектуални затруднение - казва Райна Соколова. - Но има хора, които не ги приемат, обиждат ги. Затова работим и ги учим да бъдат устойчиви.*

КЛИЕНТИТЕ СПОДЕЛЯТ

Виктор Христов:

- Прекрасно се чувствам. Всеки е добре дошъл при нас. Всичко правим с желание. Един от първите съм. Екипът на Центъра е уникален. Научих, че може да си помагаме като голямо семейство...

Майката на Виктор:

- Синът ми просто лети. Голяма положителна промяна има в него. Винаги мисли какво трябва да направи. Идеите му идват отвътре и се старае да ги осъществи.

Надежда Христова:

- Харесва ми. Всичко правим от сърце, с желание. Центърът ми даде приятели и не само това.

Имах удоволствието да присъствам на станалия традиционен Ден на отворени врати на Дневния център "Светове" към Фондация "Светът на Мария" и на първия рожден ден на Центъра, за който изминалата една година беше изпълнена с предизвикателства, обучение, подкрепа, трудности, празници...Потопих се в приятелска атмосфера сред усмихнати и гостоприемни хора. Благодаря им, че ме направиха част от своя празник!

Атмосферата в Дневен център "Светове" и "Защитеното кафене" е приятна, истинска. Всеки, посетил кафенето и обслужен от клиентите, ще се увери в това. Посетете го. Това е място, където ще усетите един по-различен свят. Адресът е: София, кв. "Гоце Делчев", ул. "Рикардо Ваккарини" № 8. ■

НАДЕЖДА ЗА БОЛНО ДЕТЕ

„Дари надежда“ е името, под което в Търговище се случва една добра кауза. А именно - благотворителен базар на икони, изработени в техниката „Батик“. Автор на иконите и инициатор на изложбата-базар е 16-годишната Мариела Петкова от Търговище, която от години е част от клуб „Батик“ към Младежкия дом в областния град.

Екатерина ХРИСТОВА

От 20 октомври във фойето на Младежкия дом са изложени част от творбите на Мариела. Те са публикувани и във фейсбук-страницата „Дари надежда“, създадена в подкрепа на базара. Всяко платно изобразява различен светец-закрилник и има цена. Парите, събрани при продажбата, ще бъдат дарени за подпомагане рехабилитацията на Божко Гюров - болно дете от Търговище.

Божко е на 5 години, разказа Мариела след срещата си с него и добави: Болен е от детска церебрална парализа. До момента са му направени 5 операции на краката и две на ръцете. Вече ходи самостоятелно, но са нужни постоянни рехабилитационни процедури. Майката на детето Лидия Гюрова го води на специалисти в Търговище и в Котел, с цел да се подобри походката му и да придобие по-голяма самостоятелност.

През пролетта творбите на Ма-

риела бяха подредени в експозиция, носеща име „Пътят към светлината“, която включваше 40 рисунки, открита дни преди Великден в храм „Св. Иван Рилски“, където бяха благословени от отец Славчо Проданов. В една от вечерите, по време на занятия в клуба, дойде и Божко със своята майка. Той бе тук за първи път и много му хареса - имаше толкова много неща за изравяне от разни кашони и толкова много рисунки и часовници по стените. Божко много харесва часовници. Искане да стане готвач или лекар, може и часовникар, но сякаш повече предпочита часовниците да му останат любимо хоби.

Мариела случайно разбрала за малкото дете и спонтанно решила да помогне. Вече има продадени рисунки, а младото момиче приема и поръчки за други творби. Засега, казва тя, не сме определили кога да бъде краят на базара, но ще продаваме, докато има хора, които купуват и желаят заедно да помогнем на Божко. ■

Музиканти с дарение за деца с увреждания

Весела ТОДОРОВА

С дарение от 487 лв. и кратка концертна програма ученици и преподаватели от СОУ «Васил Левски» в Димитровград зарадваха потребителите на Дневния център за деца с увреждания. Средствата са събрани с благотворителен концерт на музикалната паралелка, организиран по проекта „Младите хора в хармония с музиката“, финансиран от общинската програма „Димитровград на младите“. Неговата продължителност е две години и обхваща 11 ученици, каза директорът на училището Антон Иванов. Решихме да предоставим събраната сума на Дневния център за деца с увреждания в навечерието на 16 ноември - Международен ден на толерантността, защото е важно хората в неравностойно положение да чувстват подкрепата на обществото. Важно е и да възпитаваме нашите ученици в толерантност, коментира още той. Благодарности за жеста към децата и учителите им отправи директорът на центъра Ивелина Златева.

С кратка музикална програма от популярни песни възпитаниците на СОУ „Васил Левски“ гостуваха и в Дневния център за възрастни с увреждания. Те връчиха на потребителите му книги, осигурени също по проекта „Младите хора в хармония с музиката“. ■

Доброто в нашия живот не е само в новините, доброто доминира и в репортажите и статиите на кореспондентите от цялата страна - професионални журналисти. И това е още едно завоевание през последните години! Успяхме да привлечем за каузата на СИБ и автори от други НПО на и за хора с увреждания, наши партньори. И така Кураж се превръща в национално издание, а посланията на СИБ достигат до много повече читатели, до семейства на хората с увреждания. Посланията на СИБ достигат и до цялата мрежа на държавните социални структури, до всички политически сили, до свързаните с проблемите на хората с увреждания парламентаристи, министри, синдикати, фондации и религиозни общности.

Това ни дава правото да кажем отново

ЧЕСТИТА ЗРЯЛОСТ, СИБ!

Представяме ви

Дневен център или едно малко стопанство

Мария МИХАЙЛОВА

Вторият общински дневен център за деца с увреждания „Слънчоглед“ в София е открит преди две години. Намира се в кв. „Бъкстон“ на

територията на Бившия дом за деца без родители „Свети Иван Рилски“, сега Център за настаняване от семеен тип. Със средства от бюджета на СГО сградата е ремонтирана, помещенията в дневния център - уютно подготвени.

Фондация Международни социални служби - България е спечелила пред Столична община конкурса за управление на Дневния център за деца с увреждания, в който достъпът е напълно безплатен. Работи от 8.00 до 18.30 ч. Това е времето, в което едно дете може да бъде там, а родителите му да работят, да излязат от изолацията вкъщи. Старият общински център не е предоставял целодневни услуги, за което е създаден, а само часови - децата са идвали при специалисти за 1-2-3 часа в зависимост от уврежданията. Не са гледани деца по цял ден, както е сега в „Слънчоглед“. Центърът предлага и седмична грижа, за не повече от шест месеца и за семейства, на които се налага детето им да е поето от понеделник до петък с преспиване. Заявки от родители за тази услуга досега не е имало.

- Или не им се налага, или предпочитат да ползват целодневната услуга, без преспиване – казва Искра Влахова, директор на Центъра. – Аз, като родител на дете с увреждане, ги разбирам. Всеки родител има нужда детето му да е на дневен център, след като по никакъв начин не е поето от училищната система, дори и от специалните учебни заведения.

РОДИТЕЛИТЕ

Доволни са. Децата са щастливи, дори не искат да си тръгват. Обядват в центъра, имат и следобедна закуска. Центърът функцио- ▶

- нира на принципа на детска градина, но с много повече педагогическа и специализирана работа. “Слънчоглед” е най-големият от трите общински центрове за деца с увреждания в София. Капацитетът му е за 35 деца до 18 г., но няма място за всички. Затова работи с 20 деца целодневно – по 10 в зала, и с 15, които идват почасово. Дълъг е списъкът на чакащи родители. За малчуганите, които почиват следобед, има спални помещения. За пръв път се предлага и услугата „седмична грижа“.

СПЕЦИАЛИСТИТЕ

са: двама психолози, един логопед, един специален педагог, рехабилитатор и две възпитателки с педагогическо образование. Отделно на граждански договор се осигурява психолог, владеещ специални техники, изучавани в Япония, който работи за релакс за децата. Провежда се музикотерапия и арттерапия, като допълнителна услуга, недостатъчно развита и предоставена у нас.

- А децата с увреждания, които не могат да бъдат обхванати от съществуващите дневни центрове?

- Това, което се случва на всички нас - майките на деца с увреждания. Стоим си вкъщи и си гледаме децата, без никаква услуга, без никаква подкрепа, без никаква помощ. В България има две учебни заведения за слепи и три за глухи. Това са специализираните училища за деца с увреждания. Слава Богу, че към тях вече се разкриват паралелки и предоставят учебни програми за деца с множество увреждания. Но, за съжаление, са недостатъчни. Затова са нужни дневни центрове. Децата ни са с най-малко две увреждания, имаме и с три, четири... Моята дъщеря – Мария, която е в Центъра от първия ден, е с три увреждания. Децата ни са много трудни, изискват специализирана работа, грижите са много тежки. Пет са детегледачките ни, за да ги обслужваме и за хранене, и за тоалет, и за всичко останало...

- Има ли достатъчно подготвени специалисти за деца с множество увреждания, за които са необходими специфични умения?

- Няма. За да ги има, трябва да се появят отнякъде. Това, което се получава като обучение във ВУЗ-овете, не може да отговори на нуждите на дете с множество увреждания. Затова тук провеждаме непрекъснато обучение. Ходим на обучение. Отгледала съм дете с три увреждания, видяла съм най-доброто, което има в България. Постоянно се обучавам. Всички се обучаваме, за да сме в час. Това е перо, по което организацията, която ни управлява - МСС, не жали средства. Центърът е на делегиран държавен бюджет, както училищата, само че е социална услуга. Малко под 6 хил. лева е бюджетът на дете. С тези пари се плащат режимните, осигуряват се храната на детето, учебните помагала, хигиенните консумативи – от почистването на Центъра до почистването на децата при нужда, плащат се заплати, крайно недостойни за труда, който се извършва, коси се трева и се върши всичко за “поддържането на едно стопанство”. Защото ►

► Дневен център ...

ние сме едно малко стопанство! – допълва Влахова.

ЕКИПЪТ

от специалисти е в тясна връзка помежду си. А връзката между родителите и специалистите е всекидневна.

Нормативните изисквания към специалистите в Центъра са още от първия месец. Изготвя се специализирана оценка на потребностите на детето от наблюденията – какви са възможностите му, дефицитите му, което се пише в раздели емоционално поведенческо развитие, културно развитие, здравословно състояние, социално поведение. След всеки раздел се извежда основният проблем на детето в дадена област, на чиято основа се прави план за действие, срок за изпълнение и очаквани резултати. Оценката и планът се считат за приети, само ако родителят е съгласен с тях и ги е подписал. Така той поема ангажимента да повтаря въщи това, което е правено и учено в Центъра.

- Поясняваме, даваме съвети и консултации всеки ден. Имаме и обратна връзка – какво е направено въщи. Но родителите са различни – някои очакват с нетърпение какво е постигнато и правят всичко у дома, което им е казано. Други чакат с магическа пръчка да решим проблема, от което се върви по-бавно, но вървим. Децата ни задължително тръгват напред. Добрата атмосфера, доброто отношение, правилната организация, добрата екипна работа и непрекъснатото обсъждане на проблемите и постигнатото – това е най-важното за положителния резултат.

Обучение, всеотдайна грижа и много труд се полага за гечицата с увреждане в Дневния общински център. Екипът на “Слънчоглед” не забравя и празниците, за да предизвика щастливи усмивки на личицата на възпитаниците си. Подготовка правят заедно- специалисти, деца, родители. А Дядо Коледа идва няколко пъти в годината, защото е любимец. Наближава Коледа, Нова година. Подготовка е започнала отдавна. От сърце желаем весели празници на деца - малки и по-големи, на сплотения екип на Центъра, който работи всекидневно с обич със своите момичета и момчета, помага им с желание и с вяра в положителните резултати. ■

ЮБИЛЕЙ В ЗВЪНИЧЕВО

Нена БИВОЛАРСКА

Петгодишнина отбеляза на 29 септември Дневният център за възрастни с увреждания в Звъничево. Празника почетоха социалната директорка на Община Пазарджик Димитрия Церова, ръководителката на Регионалната дирекция за социално подпомагане Цветелина Арапова, общински съветници. Дошлите на тържеството потребители духнаха свещичките на специално приготвената за случая торта, а за доброто им настроение се погрижиха талантите от ансамбъла към

заслужено признание на постигнатите резултати, като поднови договора с още 7 години. Социалното заведение обслужва нуждаещи се от специални грижи от 6 села - Звъничево, Мокрище, Братаница, Црънча, Паталеница и Дебращица. Сутрин специален бус ги взема от домовете им, а вечер ги връща и ги предава на близките им. За потребността от социалната услуга говорят красноречиво фактите - при капацитет на центъра от 30 души в момента потребителите са 45. През годи-

ните на различен етап са преминали над 160 човека. Когато социалните служби преценят, че има потребност, сключват с тях договори за по 2-3 или повече месеца. В центъра потребителите могат да ползват магнитотерапия, рехабилитация, медицински масажи, зала за лечебна физкултура. С тях

работи екип от 8 човека, сред които социален работник, медицинска сестра, психолог, рехабилитатор, трудотерапевт. Възрастните с увреждания водят и богат обществен живот, изпъстрен със занимания в ателиетата по шивачество, плетачество, готварство, пирография, арт-занимания. ■

читалището в селото и малчуганите от местната детска градина, които поднесоха свой букет от песенни поздрави. Центърът бе открит през 2009 година, като за доставчик на услугата за 5 години бе избрано местното НПО „Партньори ДИТ“. В началото на тази година общината даде

Нови защитени жилища

Соня СИМЕОНОВА

Осем души в неравностойно положение от домовете в селата Горски Сеновец и Берковица ще бъдат изведени от Социалните учреждения и ще бъдат настанени в ново защитено жилище.

То е изградено по проект «Моят дом» на стойност 99 128 лв. и е финансирано от ОП «Развитие на човешките ресурси». Защитеното жилище ще се помещава в ремонтирана и специално оборудвана база.

Социалната услуга ще стартира от януари 2015 година. Проектът е с продължителност 14 месеца. «Освен поддръжката и грижата за потребителите на услугата, ще бъдат разкрити и 5 щатни работни места за персонала в защитеното жилище» - уточни кметът на община Стражица инж. Детелина Борисова. Предвидени са средства и за 6 подкрепящи специалисти, които ще бъдат назначени, за да помогнат за адаптацията на хората от заведението.

Подобна услуга вече стартира в Горна Оряховица, във Велико Търново продължава работата по изграждането на 3 центъра от семеен тип с капацитет 42-ма потребители, в Павликени ще има още 3 центъра, в 2 от които потребителите ще са лица в неравностойно положение. В Елена също се подготвя защитено жилище. ■

Частна агенция за социални услуги

Екатерина ХРИСТОВА

Наскоро в Търговище заработи частна агенция за социални услуги, която осигурява почасова помощ само на хора от града. Засага в агенцията има двама служители, които се грижат за шестима възрастни. Тя предлага и грижи за деца. Според ръководителя ѝ цената от 3.50 лв. на час е съобразена със свития пазар и ниските доходи на хората в областния град.

В областта има 56 души, които работят по националната програма „Асистенти на хора с увреждания“. Те се грижат за 40 възрастни и 16 деца, съобщи директорът на Регионалната дирекция „Социално подпомагане“ в Търговище Гергана Георгиева.

В община Търговище се реализира и друга програма в помощ на инвалиди. Става дума за националната кампания „Подкрепа за достоен живот“, която се осъществява по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Срокът на услугата е увеличаван вече осем пъти, като началото бе през август 2011 г. Тук 59 лични асистенти, обслужват 62 нуждаещи се. За осъществяването на тази услуга общината в Търговище си партнира с местната структура на Агенцията по социално подпомагане. Проект „Помощ в дома“ пък се изпълнява в други общини от област Търговище. ■

Новини от Монтана

Ден на отворените врати

Невероятен напредък постигат настанените в семейните центрове в Монтана. Заключение е не само на социалните работници, които се грижат за тях, но и на специалистите, които идват отвън. Това стана ясно в деня на отворените врати в Центъра за настаняване от семеен тип в Живовския квартал на Монтана.

Девет възрастни и едно дете са настанени в ЦНСТ. Възрастовата им граница е 15-47 години. Седем от пълнолетните идват от институции, а двама са от областния град. Един от потребителите посещава дневен център, с останалите работят детегледачи и възпитатели.

И това дава резултат само няколко месеца след идването им тук, убедена е Валентина Петрова, социален работник.

“При всеки от настанените в центъра се наблюдава невероятен напредък. Повечето от тях са от април тук. С тях работят психолог, кинезитерапевт, рехабилитатор, логопед. Хранят се сами, а никога преди не са правили това. Обличат се и се обслужват сами, а това безспорно е постижение”, коментира тя.

Хората от квартала приемат

Иван ДИМИТРОВ

съседите си от центъра различно. Някои проявяват любопитство. Най-често задаваният въпрос е, болни ли са. Питат и от какво страдат. Други им дават плодове и зеленчуци от градините си. Но има и такива с нескрити негативни реакции. Чуват се реплики от рода на - къде са ги извели тия...

Настанените в центъра спазват дневен режим. Знаят вече какво е сутрешен тоалет, харесват ежедневните занимания. Ходят на разходки из квартала и в околностите му, допълни Петрова. И даде за пример 33-годишният Асен, който отдалеч трудно би бил различен от 5-6-годишно дете. Той знае вече много песни и пее с удоволствие. Той е особено доволен, когато след изпълнението на “Лудо-младо съм засънило”, всички му ръкопляскаат.

В Монтана са изградени три центъра за настаняване от семеен тип и защитено жилище, изградени за деца и младежи с увреждания по проекта на общи-

Ден на ...

ната "Моят дом". Той е на стойност 2, 118 млн. лева, като 170 хиляди лв. от тях е собственият принос. Финансиран е по оперативната програма "Регионално развитие". Предназначен е за широка възрастова група. Стартира в началото на миналия октомври и приключва в края на декември, съобщил ръководителят му Мая Димитров.

Бъдещите съвместни инициативи с кмета на Берковица обсъдиха представители на Марбъл проект. Неправителствената британска организация вече десета година подпомага социалните заведения в общината. На

срещата с Димитранка Каменова англичаните Пол Кроули и Ричард Ко изразиха съжаления за щетите от наводненията в началото на септември. Кметът заяви готовността на ръководството да запази социалните услуги в общината. Домовете, които предстои да бъдат закрити, ще бъдат трансформирани в центрове за социални услуги, увери Каменова гостите. Пол Кроули и Ричард Ко за пореден път са обиколили социалните заведения в общината. Те са обсъдили от каква помощ се нуждае всяко от тях. Запознали са се с промените в социалната сфера. От Марбъл проект са обявили, че и догодина ще съдействат на социалните домове в Берковица. ■

ва. Центърът в Живовския квартал е единственият двуетажен. За обитателите му са осигурени всички условия за нормален живот. Капацитетът му е четиринайсет души - дванайсет от институции и две спешни настанявания от общността, допълни Валентина Петрова. "За тези хора тук не е толкова важно материалното, колкото любовта. Те всички имат нужда от обич и топлина, едни от нас са все пак", изтъкна тя. ■

Англичани помагат на социалните заведения в Берковица

МЕРЯТ НИ КРЪВНОТО, ПИТАТ ЗА ЦИГАРИТЕ

Област Монтана е включена в национално проучване на факторите на риска за здравето. До средата на декември санитарните инспектори ще събират информация за разпространението на основните рискови фактори, които причиняват развитие на хроничните незаразни болести, включително сърдечносъдови заболявания, злокачествени новообразувания, хронични белодробни болести, диабет. Въпросите ще са свързани с тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, ниска физическа активност, нездравословно хранене, уточниха от Регионалната здравна инспекция. Проучването включва деца, ученици, техните родители. За

хлапетата от възрастовите групи 1- 6 и 7- 9 години, анкетите ще бъдат попълвани от родителите. Те и учениците ще бъдат посетени в детските градини и школата. Подрастващите ще бъдат измерени - ръст и тегло, а за групата 10-19 г. - и кръвното налягане. Хората над 20- годишна възраст ще попълват анкетни карти, но и ще бъдат също измерени. В проучването са включени граждани, подбрани на случаен принцип. Служителите от РЗИ ще се легитимират чрез представяне на служебна карта, която съдържа номер, име, длъжност, ЕГН, подпис на директор на РЗИ и печат. Информацията, която се събира чрез националното проучване, е поверителна. Данните ще се съхраняват под номер, без да е известно името на анкетирувания. Името ще се съхранява на различно място и ще е известно единствено на ръководителите на проучването. ■

Дискриминация ли?

ЗАПАЗЕНИ МЕСТА

Миглена ТАНЧЕВА-НАСТЕВА

- Това място в детската градина съм го обещал преди три месеца - казва кметът на врачанското село Лиляче Цветослав Цветков в разговор с бившата преподавателка и директорка на училище „Свети, Свети Кирил и Методий“ – г-жа Марияна Маринова...

Предмет на разговора било желанието на педагожката да бъде назначена на работа в детската градина в селото. Въпреки изрядните документи - магистърска степен по предучилищна и по начална училищна педагогика, сериозен педагогически опит, близост на детската градина с дома ѝ (за сравнение „титулярът“ е от Враца) и още дузина предимства, тя не била назначена...А ТОВА БИЛ ПОСЛЕДНИЯТ Ъ ШАНС...Защото на г-жа Маринова, както всички в селото я знаят, целият ѝ педагогически стаж е преминал в това

село - от яслена група, през подготвителна, та до опита от първи до четвърти клас включително, но страда от хронични заболявания и има недотам сполучлива операция на коляното, което прави придвижването ѝ трудно, а пътуването - почти непосилно!...

Въпреки 32-те години педагогически стаж, на г-жа Маринова все не ѝ достига възраст (родена е през декември 1954 година), за да се пенсионира...Ако пенсионната реформа продължава да се развива в досегашната посока, скоро няма да ѝ достига и стаж, за да се пенсионира достойно. Решението на ТЕЛК е 74% загуба на работоспособност, с право на работа. И затова след като разбрала случайно няколко дни по-рано от хора от селото, че мястото ще се освободи, тя кандидатства...

Новоназначената е непозната ►

ЗАПАЗЕНИ ...

в Лиляче, пътува, за да дойде на работа (пътните разходи се заплащат от кметството!), не е с увреждане, но е човек с необходимите връзки... Кметът на селото „се има“ с кмета на ..., той пък е „гъст“ с... Нали се сещате докъде ще стигнем така!

Още при подаването на документите си, г-жа Маринова разбира от колежка, че основна тежест при избора ще има мнението на л и л я ш к и я кмет. Съзнавайки, че схемата „Ти на мене, аз на тебе“ е

много важна за администрацията, г-жа Маринова, по съвет на запознати с този тип отношения, подава документите си и в кметството на село Лиляче - с надежда, че ще получи поне аргументиран писмен отговор за сигурния отказ: „Вече съм обещал мястото и няма да се отхвърля от обещанието си“ е заявил кметът. Опитала се да влезе и при кмета на Враца инж. Николай Иванов, защото неговата дума също тежи при подобен род избори, но в крайна сметка успяла само да внесе в деловодството документите си с обещанието, че ще стигнат до кмета.

Само за справка: същият го няма в приемния му ден – понеделник

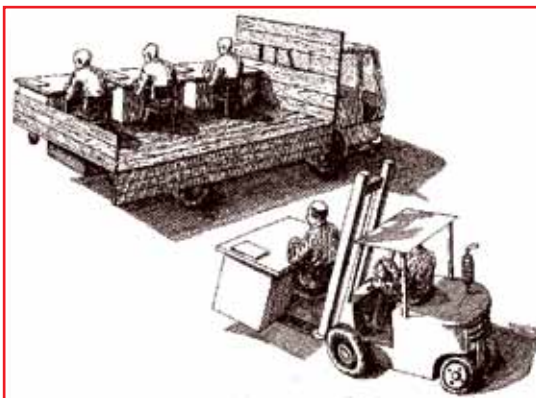
две последователни седмици, а достъпът дори до секретарката му се оказва невъзможен, единствено е проведен телефонен разговор с нея и е получено устно обещание, че може би ще успее да уреди среща с кмета. Е, среща не е уредена...

Събитията се развиват предизборно - от 26.09. до 30.09.2014 г. Отговор към днешна дата (25.11.14 г.) няма.

ЧОВЕКЪТ е назначен. Законът е спазен – в неговия екстремен вариант: обявата за работа се

публикува в понеделник следобяд на 29.09. (само за уточнение: мястото е все още заето от човек на безсрочен трудов договор дори на 30.09. - вторник!), а в сряда сутрин - 01.10.14 г. - вече е на линия новата госпожа...Какъв ли невероятен човек е тази дама, щом е успяла така светкавично да подготви трудова автобиография, пълния пакет документи - свидетелство за съдимост, справка от психодиспансер, справка за трудов стаж и други подобни справки и сверки, които искат още при подаването на документите, ако не е имала „вътрешна информация“, както случайно се случва с г-жа Маринова?! А кога е проведено интервюто за подбор на

Карикатура Владимир ПАЛАНКОВ

кандидата?! Е, такава няма, а и не е обявено в РИО - Враца.

Това са само въпроси, въпроси... Кучето си лае - керванът си върви. Върви им в живота на тези с нужните връзки! А хора като г-жа Маринова, с доказани качества, са принудени да чукат на затръшващи се врати, да питат и да търсят

права и справедливост, да хабят здраве и нерви, които са "кът", да харчат „залудо“ средства от инвалидната си пенсия, за да се борят да поработят, с цената пак на нерви, физически дискомфорт и много усилия, за да получат заветното право да се пенсионират достойно! ■

Ям хляб и шума... Да прося, или да се самоубия?!

Отчаян зов за помощ на човек с увреждания от Пазарджишкото село Елшица...Стоян Пенков Рабаджийски е една от жертвите на мудната система за освидетелстване на инвалидите и отпускане на пенсии у нас. Един от многото. При когото обаче забавянето на поканата от ТЕЛК е имало драматични последствия, тъй като Стоян няма на кого да разчита за подкрепа...(Н.Б.)

БЕЛЕЖКА НА РЕДАКЦИЯТА: Тази потресаваща история ще разкажем следващия път. Ако искате да помогнете - ето я сметката:

**ЦКБ АД Клон Пазарджик CECBBGSF IBAN BG 62 CECB
9790 1093 7215 00 Стоян Пенков Рабаджийски**

Да, в името на човека се кълнат всички! Като се започне от най-високото дъжавно и всякакво друго «стъпало» и се стигне, примерно, до кмета на забутано нейде из България селце. В името на човека се кълнат и стотиците сдружения, фондации, организации и тем подобни, които толкова се нароиха, че да се чуди човекът в нужда към кого да се обърне за помощ, когато е стигнал дотам да яде шума или да си тегли куршума. Малко ли го направила? СИБ не е престанал да се бори за правата на хората с увреждания, но не е всесилен, за да се пребори с трудната човешка орис, с беднотията, с неправдата, с бюрократизма, с негативните обществени нагласи... Но СИБ не престава и да помага - със средства за лечение, за самодейност, за обучение, за разпределяне на социални плащания и пр. Помага и с много информация и консултации по проблеми, засягащи всички сфери на обществения живот. Остойностени, социалните услуги, например само за 2013 г. , са 4 859 019 лв.

Затова с пълно право всички казват

ЧЕСТИТА ЗРЯЛОСТ, СИБ!

ПРЕЗ 2015-ТА ХОРАТА ЩЕ УСЕЯТ ПОЛЪХА НА ЩАСТИЕТО

2015 година носи положителен характер. Този факт излиза наяве чрез проследяване на положителни признаци на променящите се аспекти на планетите и тяхната позиция по отношение една към друга. Различни зодиакални хороскопи за 2015 подчертават общата тенденция към стабилизиране и подобрене.

Първо, преминаване на Сатурн в зодиакален знак Стрелец в самия край на 2014 г. ще окаже силно влияние. Още през януари на 2015 г. всички хора на планетата ще бъдат в състояние да усетят разликата. Много от политическите и икономическите въпроси ще бъдат разглеждани по различен начин. През цялата година можем да очакваме нови законодателни разпоредби, които ще позволят на структурните иновации да навлязат в учебните заведения. Промени ще започнат по отношение на безвизово влизане, а други държави, напротив, ще затворят границите си, поради военни конфликти или вирусни заболявания. Тези промени ще започнат през 2015 г., но основните събития ще се развиват през следващите години.

Второ, напрежението между Плутон и Уран, ще се облекчи. То донесе много конфликти, които бушуваха между 2012-2014 г. Можем спокойно да кажем, че много процеси, които засягат Европа, Украйна, Египет, Сирия и редица африкански страни, ще започнат да се връщат към старата си система и да поддържат обичайния си политически курс. Краят на напрежението между планетите ще отбележи края на цяла епоха.

Следва да се отбележи, че нововъведения през 2015 г., подобни на изобретяването на интернет или мобилните телефони, могат да преобразят нашия живот. Напредъкът в областта на високите технологии ще даде възможност да се влияе върху политиката и това ще бъде един от най-важните фактори в бъдещото формиране на нашето общество.

Трето, през първата половина на 2015 г. ще има хармоничен аспект между Юпитер и Уран. Това може да има неочакван ефект върху развитието на интернет технологиите и безжичните връзки, както и гореспоменатите нововъведения, които ще бъдат представени само от ключовите играчи на високотехнологичен пазар. Юпитер е планетата на разширяването и поради своето влияние ще забележите, че технологиите са станали достъпни и на разположение практически на всички. Също така, през 2015 г. човечеството може да направи значителен напредък в космическата индустрия: например, през първата половина на 2015 г. може да има някаква „новина“ от космически кораб. Получените данни могат да променят фундаментално нашата интерпретация на това как работи Вселената, как е устроен животът на Земята и дали има живот на други планети.

► На **четвърто** място, през август на 2015 г. ще станем свидетели на прехода на Юпитер в зодия Дева. Това ще се отрази положително върху икономическия растеж; икономиката бързо ще се стабилизира и пазарите бързо ще се възстановяват от загубите, понесени през предходните години. Друго добро обещание за 2015 г. е повишеното внимание към проблемите на екологията, опазването на околната среда, здравословните хранителни навици и здравословен начин на живот. Здравето на хората ще застане във фокуса на вниманието. Можем да очакваме мащабни мерки, предприети за подобряване здравето на цели нации. Неконвенционалната медицина и сферите, свързани с нея, ще бъдат от особена важност.

Като цяло може да се каже за 2015 г., че в политическата и икономическата сфера в света няма да има сътресения и конфликти. През летните месеци, когато положителни събития ще започнат да засенчат негативните, хора от много страни най-накрая ще могат да въздъхнат с облекчение и да възстановят вярата в бъдещето.

Събитията, които 2015 година ни носи, ще се окажат незабравими! Невероятни събития ни чакат - ние просто трябва да бъдем достатъчно търпеливи, за да ги изживеем истински.

България през 2015 ще започне да се съвзема от политическата криза. Ще бъде намерен изход, като в основата на решаването ще стои жена. За разлика от 2014 година, 2015-та ще бъде по-балансирана и не толкова раздирана от противоречия. Ще бъдат взети заеми, които ще повишат жизнения стандарт на българина. Ще има увеличение на пенсии и заплати. Времето няма да поднесе такива изненади, както през 2014. Хората ще усетят полъха на щастието през 2015 година. ■

ДОБРИ ДНИ ЗА БЪЛГАРИЯ СЛЕД 2015 Г.

предрича и един от най-големите пророци и духовни учители у нас – Петър Дънов. Създателят на Бялото братство прави сензационно предсказание за бъдещето на страната ни след 2000 г. още преди Втората световна война, която също е предречена от него.

„Век и половина, откакто сега съм се появил на света, идват нови светли дни. Аз ще се преродя пак в България и заедно ще направим родината единна държава, която ще играе важна роля в един по-добър свят, белязан от промените с

епохата на Водолея”, казва на учениците си Дънов. Пророчеството му е запазено в книгите за него и е светъл лъч за всички последователи на Бялото братство.

Петричката ясновидка Ванга също е предсказала приживе пов-

ДОБРИ ДНИ...

торната поява на Дънов на този свят. Според нея това щяло да се случи именно през 2014 г. след много лоши дни за България, в които хората ще са загубили надеждата. Именно тогава пак щял да се появи Учителя, за да върне вярата на българите и да ги учи как да живеят в новия по-добър свят.

За тежки катаклизми говори и самият Петър Дънов. Според него най-тежко щяло да бъде в първите 20-ина години на новото хилядолетие, когато и природата, и всички твари щели да преживеят катарзис, който обаче щял да е свързан с големи катаклизми. „Който мисли, че по-лошо няма и не се поправи, ще види, че по-лошо има и, ако не се поправи, няма да оцелее“... Според неговото пророчество катаклизмите ще причинят наистина смъртта на много хора и ще ранят мнозина, но пък това било неизбежно, за да промени човечеството мисленето си. Все пак той предрекъл, че българите като нация ще се запазят и укрепнат и ще имат решаваща роля в започването на големи проекти, важни за целия свят.

Петър Дънов предрича, че около 7000 адепти и високоразвити същества ще се родят със специална мисия до края на 2000 година в славяноезични страни и ще са готови да изпълнят мисията си да променят света към по-добро към 2015-2020 г. Те щели да подпомогнат с примера на личните си дела развитието на новите ценности,

които хората трябва да усвоят.

Той също така предрича, че на родите ще сключат нов завет за взаимопомощ, обединение и мирно братство, като съветът, на който ще се изготви той, ще се проведе в София.

Наред с това споменава, че България е втори Йерусалим и че новата книга на духовните повели и принципи, новата Библия, по която ще живеем, ще бъде написана първо на български език.

Дънов има едно странно и не особено приятно пророчество за България. То е свързано с това, че тежките дни за страната ни ще приключат и когато бъде откъсната част от територията ни, което щяло да стане след серия земетресения навсякъде по света, и у нас. Според учениците му става дума именно за ежедневните трусове по цялата планета от декември досега.

„...Едва подир това ще настъпи известно благоденствие за изстрадалия народ. Като от нищо в най-трудното време ще се появят достойни и честни хора, които ще мислят за страната си и за хората ѝ, а не за това как да откраднат за себе си. Българинът е склонен към леност. Обогасти ли се материално, забравя духовното. Тъй е и при другите народи. Затуй сме в недоимък. Но този период няма да е безкраен. Кармата ни най-сетне ще свърши. Предстои да станем като Швейцария, та и повече“, предрича Учителят, а думите му са повторени и от другата голяма наша ясновидка Слава Севрюкова.

Източник: ПИК

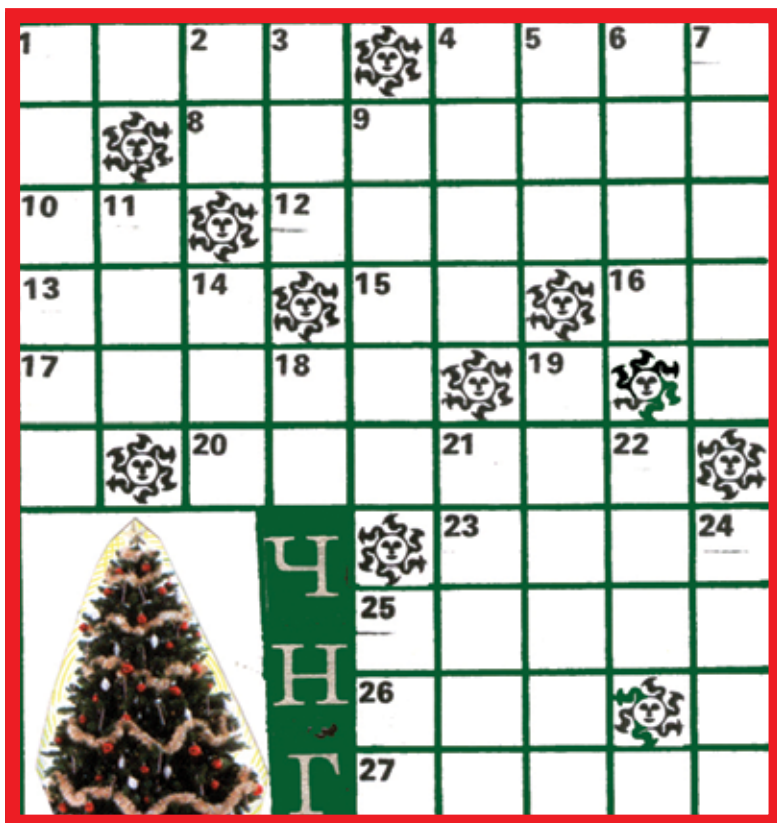
КРЪСТОСЛОВИЦА

Съставил:
Иван МАНЧЕВ

ВОДОРАВНО: 1. Едно от четирите годишни времена. 4. Обшият отвор за копче. 3. Известна наша естрадна певица. 10. Единица мярка за електропроводимост. 12. Разказ от Чехов. 13. Малко литературно произведение. 15. Охранен и як кон. 16. Вид японски театър. 17. Наш поет лирик и сатирик /1923-2004/ - "Безопасни игли". 20. Безцветна маслоподобна отровна течност. 23. Предишно име на средната част на Виетнам. 25. Сутринни и вечерни изпарения при хубаво време. 26. Наш контролен орган по транспорта. 27. Група народи, населяващи Предна Азия.

ОТВЕЧНО: 1. Електромагнитен уред за автоматично спиране или пускане на ток с приложение в радиотехниката /мн.ч./. 2. Музикална нота. 3. Марка немски мотоциклети. 4. Безмислена упоритост. 5. Уред за измерване на морска дълбочина. 6. Град в Корея, пристанище на Японско море. 7. Авторът на „Алиса в страна-

та на чудесата". 9. Унгарски поет епик /1817-1282/ - „Толди". 11. Жилещо насекомо. 14. Иглолистно дърво. 18. Приток на р. Дунав. 19. Роман от Л. Станев. 21. Наш поет /1898 -1974/ - „Арена". 22. Южен плод. 24. Държава в Зап. Африка. 25. Стара мярка за тежина. ■

2015-ТА

ИДВА С НАДЕЖДАТА,
ЧЕ ВСИЧКИ НИЕ,
КОИТО БЯХМЕ ЗАЕД-
НО ЦЕЛИ 25 ГОДИНИ,
ЩЕ ПРОДЪЛЖИМ
ДА ТРАДИМ НАШАТА
ОБЩНОСТ, МАКАР ЧЕ
ПЪТЯТ ПРЕД НАС
ВИНАГИ ЩЕ Е
СТРЪМЕН.